

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

В.О. Галчанська, студентка гр.МгОП-1-19

*Науковий керівник: Т.М. Саванчук, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Ефективне ведення сільського господарства можливе лише за умови стабільності та прогнозованості податкового законодавства, що забезпечує оптимальне податкове навантаження з урахуванням міжнародного досвіду. Тому проблема забезпечення ефективного розвитку суб'єктів підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки у сфері оподаткування залишається дуже актуальним.

Науковим дослідженням аспектів оподаткування діяльності аграрних підприємств займалися такі науковці: Біла Л.М., Тулуш Л.Д., Малініна Н.В., Добрунік Т.П. [1,3]

Податкова політика держави впливає на податкову систему, яка представлена широким колом податків і зборів різної спрямованості, а також принципами і методами їх стягнення. Податкова система України є досить недосконалою, тому більшість сільськогосподарських підприємств перебувають у критичному стані через її недосконалість.

В той же час, на розвиток аграрного сектору економіки найбільший вплив має ПДВ. Відносно сільського господарства він слугує головним інструментом як розвитку галузі так і підтримки держави. За рахунок скасування спеціального режиму ПДВ, зростання ставок єдиного податку IV групи – виникли додаткові витрати пов'язані із зростанням розмірів податкових зобов'язань, що призвело до зменшення рентабельності сільськогосподарської діяльності, товаровиробники, які мають низьку ефективність виробництва, за рахунок зростання ставок податку перестають існувати [3].

В Україні товаровиробники сільськогосподарської діяльності після скасування спеціального режиму оподаткування з 1 січня 2017 року мали право перейти на 4 групу єдиного податку, якщо дохід від реалізації сільгосппродукції власного виробництва та продуктів її переробки, дорівнює або перевищує 75 % загальної суми валового доходу; або на загальну систему оподаткування. Розмір оподаткування ПДВ в сільськогосподарських виробників здійснюється на загальних підставах, всі суми зобов'язань повністю спрямовуються до бюджету.

Сільськогосподарські товаровиробники, які обрали сплату єдиного податку 4 групи мають право отримати певну компенсацію можливих втрат від скасування спеціального режиму оподаткування у вигляді бюджетної дотації. цей податок зростає з кожним роком, бо для його розрахунку почали брати проіндексовану НГО з початку 1995 року (раніше не індексували), а розмір ставок за два роки зріс у 5,4 рази. Окрім ПДВ, підприємства сплачують

ПДФО, ЄСВ, ВЗ.

Визначення найбільших ефективних форм і методів податкового регулювання сільськогосподарських підприємств потребує дослідження зарубіжного досвіду з позиції його адаптації до українських умов господарювання. На думку Білої Л.М.: «Досліджуючи міжнародну практику, сільське господарство за кордоном платить внески по ПДВ повністю до бюджету, але у свою чергу має пільгову ставку оподаткування ПДВ» [1].

Більшість країн застосовують одну або дві знижених ставки. Знижені ставки встановлюються як відсоткова ставка бази оподаткування, не нижче 5%. Здебільшого знижені ставки розповсюджуються не на всі товари. Країнами, що використовують знижені ставки під час оподаткування ПДВ сільськогосподарської діяльності, є Польща - 5% і 8% залежно від виду продукції чи послуг, Угорщина - 18% на молочну продукцію, кукурудзу, борошно, 5% – свине м'ясо, Румунія - 9% на продовольчі товари. Знижена ставка (10%) застосовується в Білорусі під час реалізації продукції рослинництва та тваринництва. У Росії за цієї ставкою оподатковуються продовольчі товари. Спільною рисою оподаткування сільськогосподарських товаровиробників в більшості країнах є надання цим товаровиробникам податкових пільг, особливих режимів оподаткування, що зумовлено насамперед специфічними особливостями виробництва. Аналіз світового досвіду деяких країн світу показує впровадження диференційованого підходу до оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Л.Д. Тулуш та Н.В. Малініна серед критеріїв диференціації оподаткування доходів від сільськогосподарської діяльності виділяє обсяг валового доходу (обігу, виручки, прибутку); правовий статус; джерело отриманого доходу; територіальне розміщення; площу сільськогосподарських угідь (посівну площу); кількість працюючих; обсяг реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва (під час встановлення критерію переходу на спеціальну (спрощену) систему оподаткування) [2].

Отже, оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств потребує значних реформ в податковій політиці. При оподаткуванні підприємств, підвищенні ставок слід враховувати рентабельність діяльності господарства, враховувати досвід міжнародних країн з метою ефективності та стабільності його функціонування, підвищення їх конкурентних позицій як на внутрішньому так і на зовнішньому ринку та забезпечення розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

Література

1. Біла Л. М. Спільні і відмінні риси податкових систем країн Європейського Союзу та України.

Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 5. С. 656–661.

2. Добрунік Т. П., Тулуш Л. Д., Малініна Н. В. Актуальні проблеми обліку та оподаткування в аграрному секторі економіки в умовах євроінтеграції. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2018. №1. С. 166–171.

3. Подаков Є. С. Сучасні аспекти оподаткування діяльності аграрних підприємств у 2019 році. *Приазовський економічний вісник*. 2019. – URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/2_13_uk/15.pdf (дата звернення 05.05.2020).